

ความคาดหวังของนิสิตภาควิชาศาสนาและปรัชญา
ต่อการจัดการเรียนการสอน
ของภาควิชาศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยบูรพา
Students' Expectation towards Teaching
of Department of Religion and Philosophy,
Burapha University

ปัทวี สัตยวงศ์ทิพย์*
ชัยณรงค์ ศรีมันตะ**, Ph.D

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคาดหวัง และเปรียบเทียบความคาดหวังของนิสิตภาควิชาศาสนาและปรัชญาต่อการจัดการเรียนการสอนของภาควิชาศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยบูรพา กับตัวแปรด้านเพศ ชั้นปีที่ศึกษาระบบการเรียน และเกรดเฉลี่ย ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีเชิงปริมาณ โดยการศึกษาจากเอกสาร การสำรวจ และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลผลการศึกษาพบว่า ความคาดหวังของนิสิตภาควิชาศาสนาและปรัชญาต่อการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า คุณลักษณะของอาจารย์อยู่ในอันดับแรก ($\bar{X} = 4.17$) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในอันดับต่อมา ($\bar{X} = 4.17$) และด้านการวัดและการประเมินผลอยู่ในอันดับสุดท้าย ($\bar{X} = 3.85$) และเมื่อเปรียบเทียบความคาดหวังของนิสิตภาควิชาศาสนาและปรัชญาต่อการจัดการเรียนการสอนภาควิชาศาสนาและปรัชญามหาวิทยาลัยบูรพา พบว่า บัณฑิตที่มีต่อความคาดหวังของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ ชั้นปีที่แตกต่างกันจะมีความคาดหวังในด้านสื่อประกอบการสอน

* อาจารย์ภาควิชาศาสนาและปรัชญา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

** อาจารย์ภาควิชาศาสนาและปรัชญา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน ระบบการเรียนที่แตกต่างกันจะทำให้มีนิสัยมีความคาดหวังกับคุณลักษณะของอาจารย์และกิจกรรมการเรียนการสอนแตกต่างกัน และนิสัยที่มีเกรดเฉลี่ยแตกต่างกันจะมีความคาดหวังกับคุณลักษณะของอาจารย์แตกต่างกัน

คำหลัก: ความคาดหวัง, การเรียนการสอน, ศาสนาและปรัชญา

Abstract

The objectives of this research were to 1) study religious and philosophical students' expectation towards teaching management of Department of Religion and Philosophy, Burapha University and 2) compare religious and philosophical students' expectation with their factors namely: sex class teaching system and average marks

This research was quantitative and data were collected from related materials such as books research works questionnaires and analyzed by statistics; percentage and mean (\bar{X})

It was found that students' expectation towards teaching management as a whole was at the high average (\bar{X} =3.94). Looking from each item it was found that the lecturer's characteristics were at the high level (\bar{X} =4.17) and it was followed by teaching activities (\bar{X} =4.17) and measurement and evaluation (\bar{X} =3.85) respectively.

With regard to students' expectation towards teaching management it was found that students in a different academic year have more expectation on learning materials that are suitable for teaching management. Students in formal and non-formal systems have expectation on lecturers' characteristics and learning activities. Students who hold different average marks have expectation on lectures' characteristics at different level.

Keywords: Expectation, Learning, Religion and Philosophy

บทนำ

ภาควิชาศาสนาและปรัชญา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้เปิดทำการเรียนการสอน และรับนิสิตรุ่นแรกเมื่อปีการศึกษา 2544 โดยครั้งแรกได้ทำการเปิดสอนหลักสูตรปริญญาตรีสาขาศาสนาและปรัชญา โดยมีนิสิตจำนวน 30 คน และเปิดรับรุ่นที่ 2 ในปีการศึกษา 2545 จำนวน 30 คน

ในปี พ.ศ. 2546 ทางคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ได้มีการแต่งตั้งให้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์ อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ให้ มาดำรงตำแหน่งประธานสาขาวิชาศาสนาและปรัชญา จนปี พ.ศ. 2550 ทางสาขาวิชาศาสนาและปรัชญา ได้มีการคัดเลือกให้อาจารย์ ดร.บุญรอด บุญเกิด เข้ามาดำรงตำแหน่งแทน และในปัจจุบันมีอาจารย์ ดร.สกุล อ้นมา ดำรงตำแหน่งหัวหน้าภาควิชาฯ

ปัจจุบันภาควิชาศาสนาและปรัชญามีนิสิตปริญญาตรีทั้งหมด 484 คน ภาคปกติ 262 คน ภาคพิเศษ 222 คน และบัณฑิตศึกษา 5 รูป/คน มีการเปิดสอนในหลักสูตรปริญญาตรี สาขาศาสนาและปรัชญา จำนวน 3 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรปริญญาตรี สาขาศาสนาและปรัชญา ภาคปกติ หลักสูตรปริญญาตรี สาขาศาสนาและปรัชญา ภาคพิเศษ และได้ดำเนินการเปิดหลักสูตรปริญญาโท สาขาปรัชญาเพิ่มขึ้น ในปีการศึกษา 2555 ในปัจจุบันภาควิชามีอาจารย์ประจำสาขาวิชาทั้งหมด 8 คน เป็นระดับปริญญาเอก 5 คน และระดับปริญญาโท 2 คน มีเจ้าหน้าที่บริหารทั่วไป จำนวน 1 คน (สกุล อ้นมา, 2555, หน้า 1)

ในด้านการจัดการเรียนการสอนนั้น นอกจากภาควิชาศาสนาและปรัชญา ได้เปิดรายวิชาเอกบังคับ และรายวิชาเอกเลือกแก่นักนิสิตในภาควิชาแล้ว ยังได้เปิดวิชาศึกษาทั่วไป และวิชาเลือกเสรีให้กับนิสิตจากภาควิชาและคณะอื่น ๆ ที่มีความประสงค์ที่จะเรียนอีกด้วย

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าที่ผ่านมาภาควิชาได้เล็งเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ โดยยึดหลักการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอน อันจะนำไปสู่การดึงศักยภาพ และตอบสนองความต้องการของนิสิตอย่างแท้จริง แต่เนื่องจากนิสิตแต่ละชั้นปีมีจำนวนมาก การเรียนการสอนปรัชญาและศาสนา

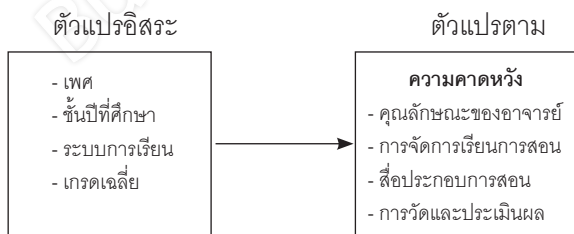
ซึ่งเน้นการถามตอบให้ผู้เรียนแสดงออก อาจทำไม่ได้อย่างทั่วถึง และความสามารถในการสอนของอาจารย์แต่ละท่านอาจไม่เท่ากัน รวมทั้งพื้นฐานความรู้ของนิสิตก็อาจแตกต่างกัน ตลอดจนอุปสรรคสื่อการเรียนการสอน เป็นต้น อาจไม่เพียงพอซึ่งปัจจัยเหล่านี้ อาจเป็นอุปสรรคต่อการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพได้ หากไม่ได้รับการแก้ไขปรับปรุง

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นอาจารย์ประจำของภาควิชาศาสนาและปรัชญามหาวิทยาลัยบูรพา จึงต้องการที่จะศึกษาถึงความคาดหวังของนิสิตสาขาศาสนาและปรัชญาทั้ง 4 ชั้นปี ต่อการจัดการเรียนการสอนของภาควิชา เพื่อจะได้นำผลที่ได้จากการศึกษาไปเป็นแนวทางและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและสนองต่อความคาดหวังของผู้เรียนสืบไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคาดหวังของนิสิตภาควิชาศาสนาและปรัชญาต่อการจัดการเรียนการสอนของภาควิชาศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยบูรพา
2. เพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังของนิสิตภาควิชาศาสนาและปรัชญาต่อการจัดการเรียนการสอนภาควิชาศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยบูรพา

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความคาดหวังของนิสิตภาควิทยาศาสตร์และปรัชญาต่อการจัดการเรียนการสอนของภาควิทยาศาสตร์และปรัชญา มหาวิทยาลัยบูรพา เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ทำการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตภาควิทยาศาสตร์และปรัชญา มหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี ชั้นปีที่ 1-4 ทั้งนิสิตภาคปกติ และนิสิตภาคพิเศษ จำนวน 484 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดลักษณะของเครื่องมือในการวิจัยและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

ลักษณะของเครื่องมือในการวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check-list) เพื่อทราบตัวแปรอิสระเกี่ยวกับเพศ ชั้นปีที่ศึกษา ระบบการเรียน เกรดเฉลี่ย รายวิชาที่เข้าใจเนื้อหา และรายวิชาที่ไม่เข้าใจเนื้อหา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคาดหวัง 4 ด้าน คือ คุณลักษณะของอาจารย์ การจัดการเรียนการสอน สื่อประกอบการสอน และการวัดและประเมินผล มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีข้อความจำนวน 38 ข้อ ซึ่งมีเกณฑ์ในการกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมินเป็น 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) ดังนี้

ระดับความคาดหวัง	ค่าน้ำหนักคะแนนของตัวเลือกตอบ
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

ผู้วิจัยได้กำหนดกฎเกณฑ์โดยใช้คะแนนเฉลี่ย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคาดหวัง
1.00 - 1.49	น้อยที่สุด
1.50 - 2.49	น้อย
2.50 - 3.49	ปานกลาง
3.50 - 4.49	มาก
4.50 - 5.00	มากที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open-ended questionnaire) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามที่พัฒนาขึ้น และได้รับการตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยอาศัยผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัย 3 ท่าน ประกอบไปด้วย

1. อาจารย์ ดร. ศักดินา บุญเปี่ยม
2. อาจารย์ ดร. บุญรอด บุญเกิด
3. อาจารย์ ดร. ประชา อິนัง

นอกจากนี้ได้ทดสอบความเที่ยง (Reliability) โดยใช้การเก็บตัวอย่างมา 30 ชุด และนำมาหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยใช้ค่าเกณฑ์ยอมรับที่มากกว่า 0.750 ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Validity) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ ได้ค่าความเชื่อมั่นอยู่ที่ 0.963 ซึ่งเป็นค่าที่ยอมรับได้

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ ซึ่งสถิติที่ผู้วิจัยจะนำมาใช้วิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ คือ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) เป็นสถิติที่ใช้อธิบายคุณลักษณะของประชากร ซึ่งประกอบไปด้วย การแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution), ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการทดสอบสมมติฐานสถิติที่ใช้คือ Chi - Square Z (ธำนิพนธ์ ศิลป์จารุ, 2551, หน้า 200)

สรุปผลการวิจัย

ในการศึกษาทำการศึกษาความคาดหวังของนิสิตภาควิชาศาสนาและปรัชญาต่อการจัดการเรียนการสอนของภาควิชาศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยบูรพา มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญเพื่อศึกษาระดับความคาดหวังของนิสิตภาควิชาศาสนาและปรัชญา และเปรียบเทียบความคาดหวังของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพากับตัวแปรด้านเพศ ชั้นปีที่ศึกษา ระบบการเรียน และเกรดเฉลี่ย

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสำรวจความคาดหวังของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำนวน 484 คน เมื่อแยกกลุ่มตัวอย่างของนิสิตที่ตอบแบบสอบถาม พบว่า

จำแนกตามเพศ เป็นหญิง ร้อยละ 70.2 และเป็นเพศชาย ร้อยละ 29.8

จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา มากที่สุด ได้แก่ ชั้นปีที่ 1 ร้อยละ 29.3 รองลงมา ชั้นปีที่ 2 ร้อยละ 27.9 และชั้นปีที่ตอบแบบสอบถามน้อยที่สุด ได้แก่ ชั้นปีที่ 4 ร้อยละ 16.9

จำแนกตามระบบที่ศึกษา พบว่า นิสิตที่เรียนภาคปกติ ร้อยละ 54.1 และภาคพิเศษ ร้อยละ 45.9

จำแนกตามเกรดเฉลี่ย พบว่า นิสิตได้เกรดเฉลี่ย 3.01 - 3.50 มากที่สุด ร้อยละ 41.3 รองลงมา นิสิตได้เกรดเฉลี่ย 3.51 - 4.00 ร้อยละ 36 และนิสิตได้เกรดเฉลี่ย 2.01 - 2.50 น้อยที่สุดร้อยละ 2.3

เมื่อถามกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามมีความเข้าใจเนื้อหาในรายวิชา

ของภาควิชาศาสนาและปรัชญา ที่นิสิตเข้าใจเนื้อหาและไม่เข้าใจเนื้อหาในรายวิชาที่เรียน พบว่า

วิชาที่เข้าใจเนื้อหารายวิชาเรียงตามลำดับ ได้แก่ รายวิชาศาสนาเบื้องต้นมากที่สุดร้อยละ 14.3 รองลงมานิสิตมีความเข้าใจรายวิชาปรัชญาเบื้องต้น ร้อยละ 8.7 และนิสิตที่มีความเข้าใจน้อยที่สุดในรายวิชาปรัชญาการศึกษาและรายวิชาสมาธิ ร้อยละ 1.0

วิชาที่ไม่ค่อยมีความเข้าใจเนื้อหาในรายวิชาตามลำดับ ได้แก่ ตรรกศาสตร์เบื้องต้น มากที่สุดร้อยละ 16.9 รองลงมานิสิตไม่ค่อยมีความเข้าใจรายวิชาปรัชญาเบื้องต้น ร้อยละ 16.1 และนิสิตไม่ค่อยมีความเข้าใจน้อยที่สุดในรายวิชาจริยศาสตร์สิ่งแวดล้อม ร้อยละ 0.2

เมื่อนำเสนอผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ดังนี้

1. ความคาดหวังของนิสิตภาควิชาศาสนาและปรัชญาต่อการจัดการเรียนการสอน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า คุณลักษณะของอาจารย์อยู่ในอันดับหนึ่ง ($\bar{X} = 4.17$) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในอันดับสอง ($\bar{X} = 4.17$) ด้านการวัดและการประเมินผลอยู่ในอันดับสาม ($\bar{X} = 3.85$) และด้านสื่อประกอบการสอนอยู่ในอันดับสุดท้าย ($\bar{X} = 3.76$)

เมื่อแยกออกเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านคุณลักษณะของอาจารย์อยู่ในระดับ ($\bar{X} = 4.17$) จำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ยอมรับฟังความคิดเห็นของนิสิตอยู่ในอันดับที่ 1 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 4.43 ด้านการให้คำแนะนำ/ความช่วยเหลือแก่นิสิตที่มีปัญหาในการเรียนในอันดับที่ 2 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 4.35 และด้านบุคลิกลักษณะ (การแต่งกาย, กิริยาท่าทาง, น้ำเสียง) ที่กระตุ้นบรรยากาศในการเรียนในอันดับ 3 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 4.26

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับ ($\bar{X} = 4.17$) จำแนกเป็นรายข้อ พบว่า การกระตุ้นให้นิสิตรู้จักวิเคราะห์ วิวิจารณ์ และอภิปรายอย่างมีเหตุผลอยู่ในอันดับที่ 1 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 4.11 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกับผู้อื่นในอันดับที่ 2 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 4.10 และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือ/การให้บริการแก่ชุมชนในอันดับ 3 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 4.09

ด้านสื่อประกอบการสอนอยู่ในระดับ ($\bar{X} = 3.76$) จำแนกเป็นรายชื่อพบว่า การใช้สื่อเหมาะสมกับเนื้อหาและเวลาอยู่ในอันดับที่ 1 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 3.87 ด้านการใช้สื่อโปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการเรียนการสอนที่ทันสมัยในอันดับที่ 2 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 3.83 และด้านการกระตุ้นให้นิสิตได้ใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ มาประกอบการเรียนและนำเสนอผลงานในอันดับ 3 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 3.75

ด้านการวัดและประเมินผลอยู่ในระดับ ($\bar{X} = 3.85$) จำแนกเป็นรายชื่อพบว่า การประเมินการเรียนโดยใช้ข้อสอบแบบอัตนัยเพื่อวัดการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนอยู่ในอันดับที่ 1 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 4.01 ด้านการชี้แจงเกณฑ์การประเมินผลการเรียนให้ผู้เรียนทราบในอันดับที่ 2 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 3.98 และด้านจำนวนข้อในข้อสอบที่ใช้ในการประเมินผลการเรียนกับเวลาที่ใช้ในการสอบเหมาะสมในอันดับ 3 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 3.97

2. การเปรียบเทียบความคาดหวังของนิสิตภาควิทยาศาสตร์และปรัชญาต่อการจัดการเรียนการสอนภาควิทยาศาสตร์และปรัชญา มหาวิทยาลัยบูรพา พบว่าปัจจัยที่มีต่อความคาดหวังของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ ชั้นปีที่แตกต่างกันจะมีความคาดหวังในด้านสื่อประกอบการสอนที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน ระบบการเรียนที่แตกต่างกันจะทำให้นิสิตมีความคาดหวังกับคุณลักษณะของอาจารย์และกิจกรรมการเรียนการสอนแตกต่างกัน และนิสิตที่มีเกรดเฉลี่ยแตกต่างกันจะมีความคาดหวังกับคุณลักษณะของอาจารย์แตกต่างกัน

อภิปรายผลการศึกษา

ข้อค้นพบจากการศึกษาเรื่อง ความคาดหวังของนิสิตภาควิทยาศาสตร์และปรัชญาต่อการจัดการเรียนการสอนของภาควิทยาศาสตร์และปรัชญา มหาวิทยาลัยบูรพา สามารถนำมาอภิปรายร่วมกับแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้ดังนี้

การศึกษาความคาดหวังของนิสิตภาควิทยาศาสตร์และปรัชญาต่อการจัดการเรียนการสอน ได้สะท้อนให้เห็นในแนวคิดความคาดหวังของ ซูบิน (Subin) ไว้ว่า ลักษณะของความคาดหวังนั้น เปรียบเทียบเหมือนกับการเล่นละครหรือเวทีการแสดงขนาดใหญ่ที่มีองค์ประกอบสำคัญ คือ ผู้แสดง ผู้ชม และบทบาทของ

ผู้แสดง ได้แก่ ความคาดหวังจากบท หมายถึง ภาวะความเป็นจริงต่าง ๆ ทางสังคมหรือบริบท จะสามารถเปรียบได้เช่นเดียวกับละคร ซึ่งประกอบด้วยตำแหน่งแห่งที่ทางสังคมมากมาย โดยมีบรรทัดฐานเป็นตัวกำหนดว่า บุคคลควรมีพฤติกรรมเช่นใดในสังคม กิจกรรม หรือการกระทำต่าง ๆ ทางสังคมจะถูกจัดระบบและควบคุมโดยบรรทัดฐานที่แตกต่างกันไปตามสถานการณ์และเงื่อนไขของสังคมที่แตกต่างกัน

ความคาดหวังจากผู้ร่วมการแสดงหรืออีกนัยหนึ่ง ได้แก่ นิสิต นักศึกษา ที่หมายความว่า การที่สังคมมีบรรทัดฐานซึ่งเปรียบเทียบกับบทของละครที่จะทำหน้าที่กำหนดบทบาทของบุคคลในความสัมพันธ์กันทางสังคม บุคคลในสังคมจึงต้องมีการสวมบทบาทซึ่งกันและกันเพื่อที่บุคคลจะได้คาดหวังพฤติกรรมอื่นในสังคมที่แสดงออก และสามารถมีปฏิสัมพันธ์ที่ถูกต้องได้ตามความคาดหวังของสังคมและบุคคลอื่น และความคาดหวังจากตัวผู้เรียนในสังคมที่อยู่ในสถานการณ์ต่าง ๆ กัน ซึ่งจะต้องคาดหวังและสวมบทบาทของบุคคลอื่นที่เป็นเครื่องนำไปสู่การปฏิสัมพันธ์ทางสังคมอย่างถูกต้อง และเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่เป็นความคาดหวังร่วมกัน ดังนั้น ความแตกต่างของชั้นปีการศึกษา ระบบการศึกษาของนิสิตระหว่างภาคปกติและภาคพิเศษ และเกรดเฉลี่ย ได้กลายเป็นเหตุปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้นิสิตมีความคาดหวังกับระบบการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกัน

เมื่ออภิปรายผลร่วมกับทฤษฎีในกลุ่มของปัญญานิยม ที่เชื่อว่ามนุษย์เป็นสัตว์โลกที่ใช้ปัญญาหรือความคิดในการตัดสินใจว่า จะกระทำพฤติกรรมอย่างไรอย่างหนึ่งเพื่อจะนำไปสู่เป้าหมายที่จะสนองความต้องการของตนเอง โดยมีความเชื่อว่าพฤติกรรมของมนุษย์ถูกกำหนดขึ้น โดยผลรวมของแรงผลักดันภายในของเขา และแรงผลักดันจากสิ่งแวดล้อม มนุษย์แต่ละคนมีความต้องการ ความปรารถนา และเป้าหมายที่แตกต่างกัน และบุคคลตัดสินใจที่จะทำพฤติกรรมโดยเลือกจากพฤติกรรมหลายอย่าง สิ่งที่เป็นข้อมูลให้เลือก ได้แก่ ความคาดหวังในค่าของผลลัพธ์ที่จะได้ภายหลังจากการแสดงพฤติกรรมนั้นไปแล้ว ความคาดหวัง (Expectation theory) เป็นความเชื่อหรือความคิดอย่างมีเหตุผลในแนวทางที่เป็นไปได้ หรือเป็นความหวังที่คาดการณ์ว่าต้องการจะได้ในอนาคตของบุคคล ความคาดหวังจึงเป็นสภาวะทางจิตที่บุคคลคาดคะเนล่วงหน้าต่อบางสิ่งบางอย่างว่าควรจะมี ควรจะเป็น หรือควรจะมีเกิดขึ้นตามความเหมาะสม ผลจากการศึกษาที่ได้สะท้อนว่า นิสิตที่มี

ความแตกต่างกันในด้านชั้นปี ระบบการเรียน (บริบท) เกรดเฉลี่ย จะมีความคาดหวังที่แตกต่างกัน

เมื่ออภิปรายผลร่วมกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิลาสินี ป็องศรี และสุลาวีวรรณ ขอบสงวน (2548) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความคาดหวังและการปฏิบัติจริงต่อการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ ตามทัศนคติของนักศึกษาสาขาการศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ปีการศึกษา 2547 พบว่า นักศึกษาสาขาการศึกษา มีความคาดหวังต่อการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ ทั้งภาพรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านการปฏิบัติจริงต่อการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ ทั้งภาพรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบความคาดหวังและการปฏิบัติจริงต่อการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์สอดคล้องกัน ได้แก่ นิสิตมีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะคุณลักษณะของอาจารย์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง ความคาดหวังของนิสิตภาควิชาศาสนาและปรัชญาต่อการจัดการเรียนการสอนของภาควิชาศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยบูรพา สามารถนำมาใช้เป็นฐานข้อมูลในการเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การปรับปรุงและการจัดการระบบการศึกษา ดังนี้

1. จากผลการศึกษาได้ชี้ให้เห็นว่า ด้านสื่อประกอบการสอนมีน้อย ดังนั้นควรสนับสนุน ส่งเสริม คณาจารย์ให้ผลิตความรู้ทางด้านวิชาการ ได้แก่ งานวิจัย เอกสารหนังสือ ตำรา ตลอดจนอุปกรณ์เทคโนโลยีเพื่อใช้เป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้ของทั้งนิสิตและอาจารย์
2. จากผลการศึกษาที่ได้อธิบายว่า ระบบการประเมินผลทั้งระบบนั้นควรให้นิสิตเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่กระบวนการออกแบบและร่วมประเมินผลกับผู้สอนด้วย และที่สำคัญควรมีการประเมินวัดความรู้ก่อนเรียน (Pre-test) และการประเมินภายหลังจากการได้รับการเรียนรู้ (Post-test)

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยเรื่อง ความคาดหวังของนิสิตภาควิชาศาสนาและปรัชญา ต่อการจัดการเรียนการสอนของภาควิชาศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยบูรพา ผู้วิจัยได้เห็นช่องทางที่จะต่อยอดจากการศึกษาเรื่องดังกล่าวนี้ ได้แก่ การประเมินผล ภายหลังจากนิสิตได้รับการศึกษาตลอดหลักสูตรที่ออกไปใช้ชีวิตประจำวันประกบคู่กับการทำงานในองค์กร โดยเป็นการประเมินว่าหลักสูตรได้ตอบสนองความต้องการ แก่ตัวนิสิต หน่วยงาน องค์กรอย่างไรบ้าง

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *คู่มือพัฒนาสื่อการเรียนรู้ เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ไกรนุช ศิริพุด. (2531). *ความเป็นครู*. กรุงเทพฯ: นิยมวิทยา.
- จินตนา ไบกาชูย์. (2540). *การเขียนสื่อการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- เฉลียว บุรีภักดี. (2520). *รายงานผลการวิจัยเรื่องลักษณะของครูที่ดี*. กรุงเทพฯ: หน่วยงานนิเทศ กรมการฝึกหัดครู.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต). (2546). *ธรรมนุญชีวิต* (พิมพ์ครั้งที่ 57). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2551). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: วี. อินเทอร์เน็ต.
- วิลาสินี ป็องศรี และสุลาวีรวรรณ ขอบสงวน. (2548). *การศึกษาความคาดหวังและการปฏิบัติงานจริงต่อการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ ตามทัศนะของนักศึกษาสาขาการศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ปีการศึกษา 2547*. งานนิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต, โปรแกรมมิชชาวัตผลการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- สกุล อ้นมา. (2555). *รายงานการประเมินตนเอง (SAR) ภาควิชาศาสนาและปรัชญา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, ประจำปีการศึกษา 2555 (1 มิถุนายน 2555 ถึง 31 พฤษภาคม 2556)*. ชลบุรี: ภาควิชาศาสนาและปรัชญา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.